

ЖИТИЕ НА СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК АНТИПА, ЕПИСКОП ПЕРГАМСКИ

Гонението срещу християните започнало още през първите години от живота на Църквата. Най-напред те били преследвани, мъчени и убивани от неговярвалите юдеи, след това от езическите тълпи, а от втората половина на първи век римската власт предприела организирано и всеобщо гонение. Много мъченици станали жертва на юдейския фанатизъм и на езическата жестокост.

Един от тях е свещеномъченик Антипа, епископ на Пергамската църква. За него споменава св. евангелист Йоан Богослов в своята книга Откровение. През време на римския император Домициан апостолът бил заточен на остров Патмос. Там в тайнствено видение му се явил Син Божи и му открил достойнствата и недостатъците на седемте най-известни по онова време малоазийски църкви.

Духовното състояние на Пергамската църква Той описал със следните думи:

– "Зная делата ти, и где живееш, там, гдето е престолът на сатаната, и държиш името Ми, и не се отрече от вярата ми дори в дните, когато верният Ми свидетел Антипа биде умъртвен между вас, сред които живее сатаната" (Откр. 2:12-13).

От тези думи узнаваме, че към края на първия век епископът на Пергамската църква е бил човек благочестив и непоколебим във вярата си. Апостолът не съобщава името му, но несъмнено е, че той е бил приемник на верния свидетел Антипа, който останал твърд в своите християнски убеждения и мъченически загинал за Христа Иисуса – "биде умъртвен между вас".

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Жителите на гр. Пергам обаче били фанатични почитатели на идоли и прекарвали живота си в крайно нечестие. Като наблюдавал живота им, човек наистина оставал с впечатлението, че "сред тях живее сатаната". Между тези хора благочестивият Антипа бил като фар в тъмна нощ и като роза между тръни. Не се смущавал той от злобата на езичниците, а добросъвестно и с усърдие изпълнявал задълженията си като пастир и проповедник. Той разкривал заблудите на идолопоклонниците и ги съветвал да се обърнат към истинския Бог. Убедителните му проповеди и личният му благочестив живот привлекли много езичници в лоно на Христовата църква. Езическите божества губели своите почитатели, поклонниците на идоли намалявали, все по-оскъдни ставали жертвите в капищата. Езичниците обвинявали Антипа за това.

През това време, с разрешение на император Домициан, областните управители в цялата империя предприели жестоко гонение срещу християните. Възползвани от този благоприятен случай, идолските жреци хванали Антипа, завели го при началника на града и го обвинявали, че той е станал причина да се разгневят боговете и да престанат да се грижат за града, в който вече не им се отдава подобаващата чест.

– Вярно ли е – запитал градоначалникът Антипа, – че ти не само че не се покланяш на боговете, но и другите учиш да не ги почитат? От това страда нашият град, защото оскърбените богове са го лишили от своята милост и са престанали да се грижат за неговото благосъстояние. Остави християнството, покаяй се и се подчини на нашия закон. Ако не сториш това и продължаваш да презираш нашите богове, ние ще те подложим на наказание съгласно римския закон.

– Аз съм християнин – отговорил Антипа – безразсъдната царска заповед не мога да изпълня и на лъжливите богове няма да се покланя. За да ти дам точен и ясен отговор ще ти кажа още, че вашите

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

богове са безсилни и не могат да защитят града. Оставете вашите заблуждения, покайте се и повярвайте в Христос, който е слязъл от небето да спаси всички човечи. Той е истинският Бог и ще дойде в края на вековете да съди всички и да въздаде всекому според делата му – или награда, или наказание.

– Какво е това ново учение? – извикал градоначалникът. Вие се подчинявате на някакъв нов, измислен от самите вас закон и отхвърляте древното богопочитание, предадено от бащите ни. Остави новата вяра и престани да почиташ за Бог един човек, когото Пилат Понтийски разпна като злодеец. Покори се на царската повеля и си живеи спокойно. Ние ще ти помагаме във всичко и ще те обичаме като свои синове, защото твоята възраст изисква това – всички да те обичаме и да те почитаме като баща.

– Каквото и да ми говориш – казал Антипа – аз не съм толкова безразсъден, че след като съм доживял до старост и съм стигнал до края на земните си дни, сега да изоставя истинската вяра и да отстъпя от спасителната истина. Няма да измамим моя ум, защото той е просветен от мъдростта на Божествените книги. Ако ние се не покаете и не престанете да почитате за богове вашите идоли и ако не повярвате в истинския Бог, ще загинете.

Обезумялата от ярост езическа тълпа не искала повече да слуша думите на благочестивия старец – епископ. Хванали го и го завлекли в езическото капище. Там имало идол: голям бик, изкован от мед. Нагорели го до начервяване и хвърлили в него Антипа. Той се прекръстил благоговейно и извикал:

– Боже, Който си ни открил скритата от векове тайна на нашия Господ Иисус Христос, благодаря Ти за всички Твои благодеяния. Благодаря Ти, че ме удостои с този час и ме сподоби да бъда записан в списъка на мъчениците за Твоего учение. Приеми заминаващата от временния живот моя душа и я надари с Твоята благодат.

Като понасял спокойно и с твърдост страшните мъчения, св. Антипа се молел за враговете си и за целия свят. Постепенно

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

телесните сили отслабвали и тихо издъхнал. Християните благоговейно погребали тялото на светия мъченик. Мощите му били запазени. Бог ги надарил с лечебна сила.

© Жития на светиците. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).